។ នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

ចូឡគន្ថវំសបាឡិ

១. បិដកត្តយបរិច្ឆេទោ

នមស្សេត្វាន សម្ពុទ្ធំ, អគ្គវំសវរំវរំ;
នត្វាន ធម្មំ ពុទ្ធជំ, សង្ឃញ្ចាបិនិរង្គណំ។

គន្ថវំសម្បិ និស្សាយ, គន្ថវំសំ បកថិស្សំ;
តិបេដកសមាហារំ, សាធុនំ ជង្ឃទាសកំ។

វិមតិនោទនមារម្ភំ, តំ មេ សុណាថ សាធវោ;
សព្ពម្បិ ពុទ្ធវចនំ, វិមុត្តិ ច សហេតុកំ។

ហោតិ ឯកវិធំយេវ, តិវិធំ បិដកេន ច;
តញ្ច សព្ពម្បិ កេវលំ, បញ្ចវិធំ និកាយតោ។

អង្គតោ ច នវវិធំ, ធម្មក្ខន្ធគណនតោ;
ចតុរាសីតិ សហស្សំ, ធម្មក្ខន្ធបភេទនន្តិ។

កថំ បិដកតោ បិដកញ្ហិ តិវិធំ ហោតិ?

វិនយបិដកំ, អភិធម្មបិដកំ សុត្តន្តបិដកន្តិ។ តត្ថ កតមំ វិនយ បិដកំ? បារាជិកកណ្ឌំ, បាចិត្តិយកណ្ឌំ, មហាវគ្គកណ្ឌំ, ចុល្លវគ្គកណ្ឌំ, បរិវារកណ្ឌន្តិ។ ឥមានិ កណ្ឌានិ វិនយបិដកំ នាម។

កតមំ អភិធម្មបិដកំ? ធម្មសង្គណី-បករណំ, វិភង្គ-បករណំ, ធាតុកថា-បករណំ, បុគ្គលបញ្ញត្តិ-បករណំ, កថាវត្ថុ-បករណំ, យមក-បករណំ, បដ្ឋាន-បករណន្តិ។ ឥមានិ សត្ត បករណានិ អភិធម្មបិដកំ នាម។ កតមំ សុត្តន្តបិដកំ? សីលក្ខន្ធវគ្គាទិកំ, អវសេសំ ពុទ្ធវចនំ សុត្តន្តបិដកំ នាម។

កថំ និកាយតោ? និកាយា បញ្ច វិធា ហោន្តិ។ ទីឃនិកាយោ, មជ្ឈិមនិកាយោ, សំយុត្តនិកាយោ, អង្គុត្តរ និកាយោ, ខុទ្ទកនិកាយោតិ។

តត្ថ កតមោ ទីឃ-និកាយោ? សីលក្ខន្ធវគ្គោ, មហាវគ្គោ, បាថិកវគ្គោតិ, ឥមេ តយោ វគ្គា ទីឃនិកាយោ នាម។ ឥមេសុ តីសុ វគ្គេសុ, ចតុតីស វគ្គានិ ច ហោន្តិ។ [ចតុតីសេវ សុត្តន្តា, សីលក្ខន្ធវគ្គាទិកា, យស្ស ភវន្តិ សោ យេវ ទីឃនិកាយ នាម ហោតិ។]

កតមោ មជ្ឈិមនិកាយោ? មូលបណ្ណាសោ, មជ្ឈិមបណ្ណាសោ, ឧបរិបណ្ណាសោតិ, ឥមេ តយោ បណ្ណាសា មជ្ឈិមនិកាយោ នាម។ ឥមេសុ តីសុ បណ្ណាសេសុ ទ្វេបញ្ញាសាធិក-សុត្ត-សតានិ ហោន្តិ [ទិយឌ្ឍសតសុត្តន្តា, ទ្វិ សុត្តំ យស្ស សន្តិសោ, មជ្ឈិមនិកាយោ នាមោ មូលបណ្ណាសមាទិ ហោតិ។]

កតមោ សំយុត្តនិកាយោ? សគាថាវគ្គោ, និទានវគ្គោ, ខន្ធកវគ្គោ, សឡាយតនវគ្គោ, មហាវគ្គោតិ, ឥមេ បញ្ច វគ្គា សំយុត្តនិកាយោ នាម។ ឥមេសុ បញ្ចសុ វគ្គេសុ ទ្វាសដ្ឋិសុត្តសត្តសតាធិកសត្ត-សុត្តសហស្សានិ ហោន្តិ។ [ទ្វាសដ្ឋិ-សត្ត-សតានិ, សត្តសហស្សកានិ ច។] សុត្តានិ យស្ស ហោន្តិ សោ, សគាថាទិកវគ្គកោ, សំយុត្តនិកាយោ នាមោ វេទិតព្ពោ ច វិញ្ញូនាតិ។

កតមោ អង្គុត្តរនិកាយោ? ឯកកនិបាតោ, ទុកកនិបាតោ, តិកកនិបាតោ, ចតុក្កនិបាតោ, បញ្ចកនិបាតោ, ឆក្កនិបាតោ, សត្តកនិបាតោ, អដ្ឋកនិបាតោ, នវកនិបាតោ, ទសកនិបាតោ, ឯកាទសនិបាតោតិ, ឥមេ ឯកាទស និបាតា អង្គុត្តរនិកាយោ នាម។ ឥមេសុ ឯកាទស និបាតេសុ សត្ត-បញ្ញាស-បញ្ច-សតាធិកនវ-សុត្ត-

សហស្សានិ ហោន្តិ។ [នវសុត្តសហស្សានិ, បញ្ចសតមត្តានិ ច, សត្តបញ្ញាសាធិកានិ, សុត្តានិ យស្ស ហោន្តិ សោ, អង្គុត្តរនិកាយោតិ, ឯកកនិបាតកាទិកោតិ។]

កតមោ ខុទ្ទកនិកាយោ? ខុទ្ទកបាឋោ, ធម្មបទំ, ឧទានំ, ឥតិវុត្តកំ, សុត្តនិបាតោ, វិមានវត្ថុ, បេតវត្ថុ, ថេរគាថា, ថេរីគាថា, ជាតកំ, មហានិទ្ទេសោ, បដិសម្ភិទាមគ្គោ, អបទានំ, ពុទ្ធវំសោ, ចរិយាបិដកំ, វិនយបិដកំ, អភិធម្មបិដកន្តិ។ ឥមេសុ សត្តរសសុ គន្ថេសុ អនេកានិ សុត្ត-សហស្សានិ ហោន្តិ។ [អនេកានិ សុត្ត-សហស្សានិ, និទ្ទិដ្ឋានិ មហេសិនា, និកាយេ បញ្ចមេ ឥមេ, ខុទ្ទកេ ឥតិ វិសុតេតិ។]

កថំ អង្គតោ អង្គហិ នវ វិធំ ហោតិ? សុត្តំ, គេយ្យំ, វេយ្យាករណំ, គាថា, ឧទានំ, ឥតិវុត្តកំ, ជាតកំ, អព្ភុតធម្មំ, វេទល្លន្តិ, នវប្បភេទំ ហោតិ។ តត្ថ ឧភតោ វិភង្គនិទ្ទេសខន្ធកបរិវារា, សុត្តនិបាតេ, មង្គលសុត្ត, រតនសុត្ត, តុវដ្ដកសុត្តានិ។ អញ្ញម្បិ សុត្តនាមកំ តថាគតវចនំ, សុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ សព្វំ សគាថកំ គេយ្យន្តិ វេទិតព្វំ។ វិសេសនសំយុត្តកេ សកលោបិ សគាថកវគ្គោ, សកលំ អភិធម្មបិដកំ និគាថកញ្ច សុត្តយញ្ច អញ្ញម្បិ អដ្ឋហិ អង្គេហិ អសង្គហិតំ ពុទ្ធវចនំ តំ វេយ្យាករណន្តិ វេទិតព្វំ។ ធម្មបទំ, ថេរគាថា, ថេរីគាថា, សុត្តនិបាតេ, នោ សុត្តនាមិកា សុទ្ធិកគាថា, គាថាតិ វេទិតព្វា។ សោមនស្ស ញាណមយិកគាថា បដិក-សំយុត្តា ទ្វេ អសីតិ សុត្តន្តា ឧទានន្តិ វេទិតព្វា។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតាតិអាទិនយប្បវត្តា ទសុត្តរសតសុត្តន្តា, ឥតិវុត្តកន្តិ វេទិតព្វា។ អបណ្ណកជាតកាទីនិ បញ្ញាសាទិកានិ។ បញ្ចជាតកសតានិ, ជាតកន្តិ វេទិតព្វំ។ ចត្តារោ មេ ភិក្ខវេ អច្ឆរិយា អព្ភូតធម្មា, អានន្ទេតិអាទិនយប្បវត្តា សព្ពេបិ អច្ឆរិយ អព្ភូតធម្មបដិសំយុត្តា សុត្តន្តា អព្ភូតធម្មន្តិ វេទិតព្វា។ ចុល្លវេទល្ល, មហាវេទល្ល, សម្មាទិដ្ឋិ, សក្កបញ្ហ, សង្ខារភាជនិយ, មហាបុណ្ណមសុត្តន្តាទយោ សព្ពេបិ វេទញ្ច តុដ្ឋិញ្ច លទ្ធា [បុច្ឆ] លទ្ធា បុច្ឆិតសុត្តន្តា, វេទល្លន្តិ វេទិតព្វា។ កតមានិ ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ ទុ ជានានិ, ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ សចេ វិត្ថារេន កថិស្សំ អតិបបញ្ចោ ភវិស្សតិ។ តស្មា នយ វសេន កថិស្សាមិ។ ឯកំ វត្ថុ, ឯកោ ធម្មក្ខន្ធោ, ឯកំ និទានំ ឯកោ ធម្មក្ខន្ធោ, ឯកំ បញ្ហោ បុច្ឆន្តំ ឯកោ ធម្មក្ខន្ធោ, ឯកំ បញ្ហោ វិសជ្ជនំ ឯកោ ធម្មក្ខន្ធោ, ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ កេន ភាសិតានិ, កត្ថ ភាសិតានិ, កទា ភាសិតានិ, កមារព្ភ ភាសិតានិ, កិមត្ថំ ភាសិតានិ, កេន ធារិតានិ, កេនាភតានិ, កិមត្ថំ បរិយាបុណិតព្វានិ។ តត្រាយំ វិសជ្ជនា, កេន ភាសិតានីតិ? ពុទ្ធានុ ពុទ្ធេហិ ភាសិតានិ។ កត្ថ ភាសិតានីតិ? ទេវេសុ ច មានុស្សេសុ ច, ភាសិតានិ។ កទា ភាសិតានីតិ? ភគវតោ ធរមានកាលេ ចេវ បច្ឆិមកាលេ ច ភាសិតានិ។ កតមារព្ភ ភាសិតានីតិ? បញ្ចវគ្គិយាទិកេ វេនេយ្យ ពន្ធវេ អារព្ភ ភាសិតានីតិ។ កិមត្ថំ ភាសិតានីតិ? តិវដ្ដញ្ច អវដ្ដញ្ច ញត្វា វដ្ដំ បហាយ អវដ្ដេ បដិបត្តិត្វា និព្វានបរិយន្តេ។ ទិដ្ឋ-ធម្មិកសម្បរាយិកត្ថេ សម្បាបុណិតុំ។

កេន ធារិតានីតិ? អនុពុទ្ធេហិ ចេវ សិស្សានុសិស្សេហិ ច ធារិតានិ។ កេនា ភតានីតិ? អាចរិយ បរំបរេហិ អាភតានិ។ កិមត្ថំ បរិយាបុណិតព្វានីតិ? វដ្ដញ្ច អវដ្ដញ្ច ញត្វា វដ្ដំ បហាយ អវដ្ដេ បដិបត្តិត្វា និព្វានបរិយន្តេ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកត្ថេ, សំបាបុណិតុំ, យទេវំ តាយ និព្វានបរិយន្តេ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកត្ថេ សាធិកានិ ហោន្តិ។ តេវ តត្ថ កេហិ អប្បមត្តេន បរិយាបុណិតព្វានិ ធារេតព្វានិ ធារេតព្វានិ វាចេតព្វានិ សជ្ឈាយំ កាតព្វានីតិ [ឥតិ ចុល្លគន្ថវំសេ បិដកត្តយ ទីបកោ នាម បឋមោ បរិច្ឆេទោ។]

២. គន្ថការកាចរិយ-បរិច្ឆេទោ

អាចរិយា បន អត្ថិ។ ពោរាណាចរិយា អត្ថិ, អដ្ឋកថាចរិយា អត្ថិ, គន្ថការកាចរិយា អត្ថិ, តិវិធនាមិកាចរិយា។ កតមេ ពោរាណាចរិយា? បឋមសង្គាយនាយំ បញ្ចសតា ខីណាសវា បញ្ចន្នំ និកាយានំ នាមញ្ច អត្ថញ្ច អធិប្បាយញ្ច យទញ្ច ព្យញ្ជន សោធនញ្ច អវសេសំ កិច្ចំ ករឹសុ។ ទុតិយសង្គាយនាយំ សត្តសតា ខីណាសវា តេសំយេវ សទ្ទត្ថាទិកំ កិច្ចំ បុន ករឹសុ។ តតិយសង្គាយនាយំ សហស្សមត្តា ខីណាសវា តេសំយេវ សទ្ទត្ថាទិកំ កិច្ចំ បុន ករឹសុ។ ឥច្ចេវំ ទ្វេសតាធិកា ទ្វេសហស្ស ខីណាសវា មហាកច្ចាយនំ ឋបេត្វា អវសេសា ពោរាណាចរិយា នាម។ យេ ពោរាណាចរិយា តេយេវ អដ្ឋកថាចរិយា នាម។ កតមេ គន្ថការកាចរិយា? មហាអដ្ឋកថិកាបេភទ អនេកាចរិយា គន្ថការកាចរិយា នាម។ កតមេ តិវិធ នាមាចរិយា មហាកច្ចាយនោ តិវិធនាមំ។ កតមេ គន្ថា មហាកច្ចាយនេន កតា? កច្ចាយនគន្ថោ, មហានិរុត្តិគន្ថោ, ចុល្លនិរុត្តិគន្ថោ, យមកគន្ថោ, នេត្តិគន្ថោ, បេដកោបទេសគន្ថោតិ, ឥមេ ឆ គន្ថា មហាកច្ចាយនេន កតា។ កតមេ អនេកាចរិយេន កតា គន្ថា? មហាបច្ចរិកាចរិយោ មហាបច្ចរិយំ នាម គន្ថំ អកាសិ។ មហាកុរុន្ទិកាចរិយោ កុរុន្ទិ នាម គន្ថំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ មហាបច្ចរិយ គន្ថស្ស អដ្ឋកថំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ កុរុន្ទិ គន្ថស្ស អដ្ឋកថំ អកាសិ, មហាពុទ្ធឃោសា នាមចរិយោ វិសុទ្ធិមគ្គោ ទីឃនិកាយស្ស សុមង្គលវិលាសនិ នាម អដ្ឋកថា, មជ្ឈិមនិកាយស្ស បបញ្ចសូទនី នាម អដ្ឋកថា, សំយុត្តនិកាយស្ស សារត្ថប្បកាសិនី នាម អដ្ឋកថា, អង្គុត្តរនិកាយស្ស មនោរថបូរណី នាម អដ្ឋកថា, បញ្ចវិនយ គន្ថានំ សមន្តបាសាទិកា នាម អដ្ឋកថា, សត្តន្នំ អភិធម្មគន្ថានំ បរមត្ថកថា នាម អដ្ឋកថា, បាតិមោក្ខ សំខាតាយ មាតិកាយ កង្ខាវិតរណីតិ វិសុទ្ធិ នាម អដ្ឋកថា, ធម្មបទស្ស អដ្ឋកថា, ជាតកស្ស អដ្ឋកថា, ខុទ្ទកបាឋស្ស អដ្ឋកថា, សុត្តនិបាតស្ស អដ្ឋកថា, អបទានស្ស អដ្ឋកថាតិ, ឥមេ តេរស គន្ថេ អកាសិ។ ពុទ្ធទត្តោនាមាចរិយោ វិនយ វិនិច្ឆយោ, ឧត្តរវិនិច្ឆយោ, អភិធម្មាវតារោ, ពុទ្ធវំសស្ស មធុរត្ថវិលាសិនី នាម អដ្ឋកថាតិ, ឥមេ ចត្តារោ គន្ថេ អកាសិ។ អានន្ទោនាមាចរិយា សត្តាភិធម្មគន្ថដ្ឋកថាយ មូលដីកំ នាម ដីកំ អកាសិ។ ធម្មបាលាចរិយោ នេត្តិប្បករណដ្ឋកថា, ឥតិវុត្តកដ្ឋកថា, ឧទានដ្ឋកថា, ចរិយាបិដកដ្ឋកថា, ថេរកថដ្ឋកថា, ថេរីកថដ្ឋកថា, វិមានវត្ថុស្ស វិមលវិលាសិនិ នាម អដ្ឋកថា, បេតវត្ថុស្ស វិមលវិលាសិនិ នាម អដ្ឋកថា, វិសុទ្ធិមគ្គស្ស បរមត្ថមញ្ជូសា នាម ដីកា, ទីឃនិកាយស្ស អដ្ឋកថាទីនំ ចតុន្នំ អដ្ឋកថានំ លីនត្ថប្បកាសនិ នាម ដីកា, ជាតកដ្ឋកថាយ លីនត្ថប្បកាសនិ នាម ដីកា, នេត្តិបករណដ្ឋកថាយ ដីកា, ពុទ្ធវំសដ្ឋកថាយ បរមត្ថទីបនី នាម ដីកា, អភិធម្មដ្ឋកថាយដីកា លីនត្ថវណ្ណនា នាម អនុដីកាតិ ឥមេ ចុទ្ទស មត្តេ គន្ថេ អកាសិ។

ទ្វេ បុព្ពាចរិយានាមា ចរិយានិរុត្តិ មញ្ជូសំ នាម ចុល្លនិរុត្តិ ដីកញ្ច មហានិរុត្តិ សង្ខេបញ្ច អកំសុ។ មហាវជិរពុទ្ធិនាមាចរិយោ វិនយគណ្ឋិនាម បករណំ អកាសិ។ ទីបង្ករសង្ខាតោ វិមលពុទ្ធិ នាមាចរិយោ មុខមត្តទីបនី នាមកំ ន្យាសប្បករណំ អកាសិ។ ចុល្លវជិរពុទ្ធិ នាមាចរិយោ អត្ថព្យាខ្យានំ នាម បករណំ អកាសិ។

ទីបង្ករោ នាមាចរិយោ រូបសិទ្ធិ បករណំ, រូបសិទ្ធិ ដីកំ, សម្បបញ្ច សុត្តញ្ចេតិ តិវិធំ បករណំ អកាសិ។ អានន្ទាចរិយស្ស ជេដ្ឋសិស្សោ ធម្មបាលោ នាមាចរិយោ សច្ចសង្ខេបំ នាម បករណំ អកាសិ។ កស្សបោ នាមាចរិយោ មោហវិច្ឆេទនី, វិមតិច្ឆេទនី, ទសពុទ្ធវំសោ, អនាគតវំសោតិ, ចតុវិធំ បករណំ អកាសិ។

មហានាមោ នាមាចរិយោ, សទ្ធម្មបកាសនី នាម បដិសម្ភិទាមគ្គស្ស អដ្ឋកថំ អកាសិ។ ទីបវំសោ, ថូបវំសោ, ពោធិវំសោ, ចូលវំសោ, មហាវំសោ, បដិសម្ភិទាមគ្គដ្ឋកថា គណ្ឋិ ចេតិ ឥមេ ឆ គន្ថា មហានាមាចរិ វិសុំ វិសុំ កតា។

នវោ មហានាមោ នាមាចរិយោ នវំ មហាវំស នាម បករណំ អកាសិ។ ឧបសេនោ នាមាចរិយោ សទ្ធម្មបជ្ជោតិកំ នាម មហានិទ្ទេសស្ស អដ្ឋកថំ អកាសិ។ មោគ្គលានោ នាមាចរិយោ មោគ្គលានព្យាករណំ នាម បករណំ អកាសិ។ សង្ឃរក្ខិតោ នាមាចរិយោ, សុពោធាលង្ការំ នាម បករណំ អកាសិ។ វុត្តោទយការោ នាមាចរិយោ វុត្តោទយំ នាម បករណំ អកាសិ។ ធម្មសិរិ នាមាចរិយោ ខុទ្ទកសិក្ខំ នាម បករណំ អកាសិ។ បុរាណខុទ្ទសិក្ខាយ ដីកា, មូលសិក្ខា ចេតិ, ឥមេ ទ្វេ គន្ថា ទ្វេហាចរិយេហិ វិសុំ វិសុំ កតា។

អនុរុទ្ធោ នាមាចរិយោ បរមត្ថវិនិច្ឆយំ, នាមរូបបរិច្ឆេទំ, អភិធម្មត្ថសង្គហំ ចេតិ តិវិធំ បករណំ អកាសិ។ ខេមោ នាមាចរិយោ ខេមំ នាម បករណំ អកាសិ។ សារិបុត្តោ នាមាចរិយោ វិនយដ្ឋកថាយ សារត្ថទីបនី នាម ដីកំ; វិនយសង្គហបករណំ, វិនយសង្គហស្សដីកំ; អង្គុត្តរដ្ឋកថាយ សារត្ថមញ្ជូសំ នាម នវំ ដីកំ; បញ្ចិកា ដីកញ្ចេតិ, ឥមេ បញ្ច គន្ថេ អកាសិ។ ពុទ្ធនាគោ នាមាចរិយោ វិនយត្ថមញ្ជូសំ នាម កង្ខាវិតរណីយា ដីកំ

អកាសិ។ នវោ មោគ្គលានោ នាមាចរិយោ អភិធានប្បទីបិកំ នាម បករណំ អកាសិ។ វាចិស្សរោ នាមាចរិយោ មហាសាមិ នាម សុពោធាលង្ការស្ស ដីកា, វុត្តោទយ វិវរណំ, សុមង្គលប្បសាទនិ នាម ខុទ្ទសិក្ខាយ ដីកា; សម្ពន្ធចិន្តា, សម្ពន្ធចិន្តាយ ដីកា; ពាលាវតារោ, មោគ្គលានព្យាករណស្ស បញ្ចិកាយ ដីកា; យោគវិនិច្ឆយោ, វិនយវិនិច្ឆយស្ស ដីកា, ឧត្តរវិនិច្ឆយស្ស ដីកា, នាមរូប-បរិច្ឆេទស្ស វិភាគោ, សទ្ទត្ថស្ស បទរូបវិភាវនំ; ខេមស្ស បករណស្ស ដីកា, សីមាលង្ការោ, មូលសិក្ខាយ ដីកា, រូបវិភាគោ, បច្ចយសង្គហោ, សច្ចសង្ខេបស្ស ដីកា ចេតិ, ឥមេ អដ្ឋារស គន្ថេ អកាសិ។

សុមង្គលោ នាមាចរិយោ អភិធម្មាវតារស្សដីកំ, អភិធម្មត្ថសង្គហស្សដីកញ្ច ទុវិធំ បករណំ អកាសិ។ ពុទ្ធបិយោ នាមាចរិយោ សារត្ថសង្គហំ នាម បករណំ អកាសិ។ ធម្មកិត្តិ នាមាចរិយោ ទន្តធាតុ បករណំ អកាសិ។ មេធង្ករោ នាមាចរិយោ ជិនចរិតំ នាម បករណំ អកាសិ។ ពុទ្ធរក្ខិតោ នាមាចរិយោ ជិនលង្ការំ, ជិនលង្ការស្ស ដីកញ្ចាតិ ទុវិធំ បករណំ អកាសិ។ ឧបតិស្សោ នាមាចរិយោ អនាគតវំសស្ស អដ្ឋកថំ អកាសិ។

កង្ខាវិតរណីយា លីនត្ថប្បកាសិនិ, និសន្ទេហោ, ធម្មានុសារណី, ញេយ្យាសន្តតិ, ញេយ្យាសន្តតិយា ដីកា, សុមតានាវតារោ, លោកបញ្ញត្តិ បករណំ, តថាគតុប្បត្តិ បករណំ, នលាដធាតុ វណ្ណនា, សីហឡវត្ថុ, ធម្មទីបកោ, បដិបត្តិសង្គហោ, វិសុទ្ធិមគ្គគណ្ឋិ, អភិធម្មគណ្ឋិ, នេត្តិបករណគណ្ឋិ, វិសុទ្ធិមគ្គចុល្លនវដីកា, សោតព្ពមាលិនី, បសាទជននី, ឱកាសលោកោ, សុពោធាលង្ការស្ស នវ ដីកា ចេតិ, ឥមេ វីសតិ គន្ថា វីសតាចរិយេហិ វិសុំ វិសុំ កតា។

សទ្ធម្មសិរិ នាមាចរិយោ សទ្ទត្ថភេទចិន្តា នាម បករណំ អកាសិ។ ទេវោ នាមាចរិយោ សុមន កូដវណ្ណនំ នាម បករណំ អកាសិ។ ចុល្លពុទ្ធឃោសោ នាមាចរិយោ សោតត្តកិនិទានំ នាម បករណំ អកាសិ។ រដ្ឋបាលោ នាមាចរិយោ មធុរសង្គាហណីកិត្តិ នាម បករណំ អកាសិ។ សុភូតចន្ទោ នាមាចរិយោ លិង្គត្ថវិវរណ-បករណំ អកាសិ។ អគ្គវំសោ នាមាចរិយោ សទ្ទនីតិ បករណំ នាម អកាសិ។ វជិរពុទ្ធិ នាមាចរិយោ មហាដីកំ នាម ន្យាសបករណដីកំ អកាសិ។ គុណសាគរោ នាមាចរិយោ មុខមត្តសារំ, មុខមត្តសារស្ស ដីកញ្ច ទុវិធំ បករណំ អកាសិ។ អភយោ នាមាចរិយោ សទ្ទត្ថភេទចិន្តាយ មហាដីកំ អកាសិ។ ញាណសាគរោ នាមាចរិយោ លិង្គត្ថវិវរណប្បកាសនំ នាម បករណំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ គូឡ្ហត្ថដីកំ, ពាលប្បពោធនញ្ច ទុវិធំ បករណំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ សទ្ទត្ថ-ភេទចិន្តាយ មជ្ឈិមដីកំ អកាសិ។ ឧត្តមោ នាមាចរិយោ ពាលាវតារដីកំ, លិង្គត្ថវិវរណដីកញ្ច ទុវិធំ បករណំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ សទ្ទត្ថភេទចិន្តាយ នវ-ដីកំ អកាសិ។ ឯកោ អមច្ចោ អភិធានប្បទីបិកាយដីកំ, គណ្ឋិបករណស្ស ទណ្ឌីប្បករណស្ស មាគធភូតំ ដីកំ, កោលទ្ធជនស្ស សកដភាសាយ កតដីកញ្ច តិវិធំ បករណំ អកាសិ។ ធម្មសេនាបតិ នាមាចរិយោ ការិកំ, ឯតិមាសបិទីបនិ, មនោហារញ្ច តិវិធំ បករណំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ ការិកាយ ដីកំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ ឯតិមាសបិទីបិកាយ ដីកំ អកាសិ។

អញ្ញតរោ អាចរិយោ សទ្ទពិន្ទុ នាម បករណំ អកាសិ។ សទ្ធម្មគុរុ នាមាចរិយោ សទ្ទវុត្តិប្បកាសកំ នាម បករណំ អកាសិ។ សារិបុត្តោ នាមាចរិយោ សទ្ទវុត្តិប្បកាសកស្ស ដីកំ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ កច្ចាយនសារំ នាម បករណំ កច្ចាយនសារស្ស ដីកញ្ច ទុវិធំ បករណំ អកាសិ។ នវោ មេធង្ករោ នាមាចរិយោ លោកទីបកសារំ នាម បករណំ អកាសិ។ អគ្គបណ្ឌិតោ នាមាចរិយោ លោកុប្បត្តិ នាម បករណំ អកាសិ។ ថីរោ នាមាចរិយោ ជម្ពុទាសកស្ស ដីកំ អកាសិ។ មាតិកត្ថទីបនី, អភិធម្មត្ថសង្គហវណ្ណនា, សីមាលង្ការស្សដីកា, វិនយសមុដ្ឋានទីបនី ដីកា, គណ្ឋិ សារោ, បដ្ឋានគណនា នយោ, សុត្តនិទ្ទេសោ, បាតិមោក្ខោ, ចេតិ, ឥមេ អដ្ឋ គន្ថេ សទ្ធម្មជោតិបាលាចរិយោ អកាសិ។ វិមលពុទ្ធិ នាមាចរិយោ អភិធម្ម-បន្នរសដ្ឋានំ នាម បករណំ អកាសិ។ នវោ វិមលពុទ្ធិ នាមាចរិយោ សទ្ទសារត្ថជាលិនី, សទ្ទសារត្ថជាលិនិយា ដីកា, វុត្តោទយ ដីកា, បរមត្ថមញ្ជូសា នាម អភិធម្មសង្គហដីកាយ អនុដីកា ទសគណ្ឋិវណ្ណនា, មាគធភូតាវិទគ្គមុខមណ្ឌនដីកា ចេតិ ឥមេ ឆ គន្ថេ អកាសិ។ អញ្ញតរោ អាចរិយោ បញ្ចបករណដីកាយ នវានុដីកំ អកាសិ។ អរិយវំសោ នាមាចរិយោ អភិធម្មសង្គហ-ដីកាយ [បរមត្ថ] មណិសារមញ្ជូសំ នាម នវានុដីកំ អកាសិ។ អភិធម្មត្ថសង្គហស្ស ដីកា, បេដកោបទេសស្ស ដីកា, ចតុភាណវារស្ស អដ្ឋកថា, មហាសារបកាសនី, មហាទីបនី, សារត្ថទីបនី គតិ បករណំ, ហត្ថសារោ, ភុម្មសង្គហោ, ភុម្មនិទ្ទេសោ, ទសវត្ថុកាយវិរតិដីកា, ជោតនា និរុត្តិ, វិភត្តិកថា, កច្ចាយនវិវរណា, សទ្ធម្មមាលិនី, បញ្ចគតិ វណ្ណនា, ពាលចិត្តបពោធនំ, ធម្មចក្កសុត្តស្ស នវដ្ឋកថា, ទន្តធាតុ បករណស្ស ដីកា ចេតិ, ឥមេ វីសតិ គន្ថា នានាចរិយេហិ កតា, អញ្ញានិ បន បករណានិ អត្ថិ។

កតមានិ សទ្ទម្មោ បាយនោ, ពាលប្បពោធនបករណស្ស ដីកា ច, ជិនាលង្ការបករណស្ស នវដីកា ច, លិង្គត្ថវិវរណំ, លិង្គវិនិច្ឆយោ; បាតិមោក្ខវិវរណំ, បរមត្ថកថាវិវរណំ, សមន្តបាសាទិកា វិវរណំ, ចតុភាណវារដ្ឋកថា

វិវរណំ, អភិធម្មត្ថសង្គហវិវរណំ, សច្ចសង្ខេបវិវរណំ, សទ្ទត្ថភេទចិន្តាវិវរណំ, សទ្ទវុត្តិវិវរណំ, កច្ចាយនសារវិវរណំ, អភិធម្មត្ថសង្គហស្ស ដីកា វិវរណំ, មហាវេស្សន្តរាជាតកស្ស វិវរណំ, សក្កាភិមតំ, មហាវេស្សន្តរជាតកស្ស នវដ្ឋកថា, បឋម សំពោធិ, លោកនេត្តិ ច, ពុទ្ធឃោសាចរិយនិទានំ មិលិន្ទបញ្ហា វណ្ណនា, ចតុរា រក្ខា, ចតុរក្ខាយ អដ្ឋកថា, សទ្ទវុត្តិបករណស្ស នវដីកា, ឥច្ចេវំ បញ្ចវីសតិ បមាណានិ បករណានិ លង្កា ទីបាទីសុដ្ឋានេសុ បណ្ឌិតេហិ កតានិ អហេសុំ, សម្ពុទ្ធេគាថា ច, នរទេវ នាម គាថា ច, ទាតវេ ចីរត្តិ គាថា ច, វីសតិ ឱវាទគាថា ច, ទានសត្តវិ, សីលសត្តវិ, សប្បាទានវណ្ណនា, អនន្តពុទ្ធវន្ទនគាថា ច, អដ្ឋវីសតិ ពុទ្ធវន្ទនគាថា ច, អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នវន្ទនគាថា ច, អសីតិមហាសាវកវន្ទនគាថា ច, នវហារគុណវណ្ណនា ចាតិ, ឥមេ ពុទ្ធបណាម-គាថាទិកា គាថា យោ បណ្ឌិតេហិ លង្កាទីបាទិសុដ្ឋានេសុ កតា អហេសុំ [ឥតិ ចុល្លគន្ថវំសេ គន្ថការកាចរិយ ទីបកោ នាម ទុតិយោ បរិច្ឆេទោ]

៣. អាចរិយានំ សញ្ញាតដ្ឋានបរិច្ឆេទោ

អាចរិយេសុ ច អត្ថិ ជម្ពុទីបិកាចរិយា អត្ថិ, លង្កាទីបិកាចរិយា។ កតមេ ជម្ពុទីបិកាចរិយា? កតមេ លង្កាទីបិកាចរិយា? មហាកច្ចាយនោ ជម្ពុទីបិកាចរិយោ សោ ហិ អវន្តិរដ្ឋេ ឧជ្ជេនី នគរេ ចន្ទបជ្ជោតស្ស នាម រញ្ញោ បុរោហិតោ ហុត្វា កាមានំ អាទីនវំ ទិស្វា, ឃរាវាសំ បហាយ សត្ថុសាសនេ បព្ពជិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តប្បការេ គន្ថេ អកាសិ។ មហាអដ្ឋកថាចរិយោ ជម្ពុទីបិកោ, មហាបច្ចរិកាចរិយោ, មហាកុរុន្ទិកាចរិយោ, អញ្ញតរោ អាចរិយា ទ្វេតិ ឥមេ ច ភូវាចរិយា។ លង្កាទីបិកាចរិយា នាម តេ កិរ ពុទ្ធឃោសាចរិយស្ស បុរេ ភូតាចរិយេ កាលេ អហេសុំ។ មហាពុទ្ធឃោសាចរិយោ ជម្ពុទីបិកោ។ សោ កិរ មគធរដ្ឋេ ឃោសកគាមេ រញ្ញោ បុរោហិតស្ស កេសិ នាម ព្រាហ្មណស្ស បុត្តោ, សត្ថុសាសនេ បព្ពជិត្វា លង្កាទីបំ គតោ ហេដ្ឋា វុត្តប្បការេ គន្ថេ អកាសិ។

ពុទ្ធទត្តាចរិយោ, អានន្ទាចរិយោ, ធម្មបាលាចរិយោ, ទ្វេ ពុព្ពាចរិយោ, មហាវជិរ-ពុទ្ធាចរិយោ, ចុល្លវជិរ-ពុទ្ធាចរិយោ, វិមលពុទ្ធសង្ខាតោ ទីបង្ករាចរិយោ, ចុល្លទីបង្ករាចរិយោ, ចុល្លធម្មបាលាចរិយោ, កស្សបាចរិយោតិ ឥមេ ឯកាទសចរិយា ជម្ពុទីបិកា ហេដ្ឋា វុត្តបការេ គន្ថេ អកំសុ។ មហានាមាចរិយោ, អញ្ញតរាចរិយា, ចុល្លមហានាមាចរិយោ, ឧបសេនាចរិយោ, មោគ្គលានាចរិយោ, សង្ឃរក្ខិតាចរិយោ, វុត្តោទយ ការាចរិយោ, ធម្មសិរាចរិយោ, អញ្ញតរា ទ្វាចរិយា, អនុរុទ្ធាចរិយោ, ខេមាចរិយោ, សារិបុត្តាចរិយោ, ពុទ្ធនាគា ចរិយោ, ចុល្លមោគ្គលានាចរិយោ, វាចិស្សរាចរិយោ, សុមង្គលាចរិយោ, ពុទ្ធបិយាចរិយោ, ធម្មកិត្តិ អាចរិយោ មេធង្ករាចរិយោ, ពុទ្ធរក្ខិតាចរិយោ, ឧបតិស្សា ចរិយោ, អញ្ញតរា វីសតាចរិយា, សទ្ធម្មសិរាចរិយោ, ទេវាចរិយោ, ចុល្លពុទ្ធឃោសាចរិយោ, សារិបុត្តាចរិយោ, រដ្ឋបាលាចរិយោតិ ឥមេ ទ្វេ បញ្ញាសាចរិយា លង្កាទីបិកាចរិយា នាម។ សុភូតចន្ទាចរិយោ, អគ្គវំសាចរិយោ, នវោ វជិរពុទ្ធាចរិយោ, គុណសាគរាចរិយោ, អភយាចរិយោ, ញាណ សាគរាចរិយោ, អញ្ញតរា ទ្វាចរិយា, ឧត្តមាចរិយោ, អញ្ញតរោ អាចរិយោ, អញ្ញតរោ មហាមច្ចោ, ធម្ម សេនាបតាចរិយោ, អញ្ញតរា តយោ អាចរិយា, សទ្ធម្មគុរុ អាចរិយោ, សារិបុត្តាចរិយោ, អញ្ញតរោ ឯកា អាចរិយោ, មេធង្ករាចរិយោ, អគ្គបណ្ឌិតាចរិយោ, ចីវរាចរិយោ, សទ្ធម្មជោតិបាលាចរិយោ, វិមលពុទ្ធាចរិយោតិ ឥមេ តេវីសតិ អាចរិយា ជម្ពុទីបិកា ហេដ្ឋា វុត្តប្បការេ គន្ថេ បុក្កាម សង្ខាតេ អរិមទ្ទន នគរេ អកំសុ។

នវោវិមលពុទ្ធាចរិយោ ជម្ពុទីបិកោ ហេដ្ឋា វុត្តប្បការេ គន្ថេ បំយនគរេ អកាសិ។ អញ្ញតរាចរិយោ អរិយវំសាចរិយោតិ ឥមេ ទ្វាចរិយា ជម្ពុទីបិកា ហេដ្ឋា វុត្តប្បការេ គន្ថេ អតិ [នវិ] បុរេ អកំសុ, អញ្ញតរា វីសតា ចរិយា ជម្ពុទីបិកា ហេដ្ឋា វុត្តប្បការេ គន្ថេ កិញ្ជិ បុរាទិយរេ អកំសុ។

[ឥតិ ចុល្លគន្ថវំសេ អាចរិយានំ សញ្ញាតដ្ឋាន ទីបកោ នាម តតិយោ បរិច្ឆេទោ។]

៤. អាយាយកាចរិយ-បរិច្ឆេទោ

គន្ថា បន សិយា អាយាចនេន អាចរិយេហិ កតា, សិយា អនាយាចនេន អាចរិយេហិ កតា។ កតមេ គន្ថា អាយាចនេន, កតមេ អនាយាចនេន កតា? មហាកច្ចាយន គន្ថោ, មហាអដ្ឋកថា គន្ថោ, មហាបច្ចរិយ គន្ថោ, មហាកុរុន្ទិ គន្ថោ, មហាបច្ចរិយគន្ថស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ, មហាកុរុន្ទិ គន្ថស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោតិ។ ឥមេហិ ឆ គន្ថេហិ អត្តនោ មតិយា សាសនុគ្គហនត្ថាយ សទ្ធម្មឋិតិយា កតា។

ក. ពុទ្ធឃោសាចរិយ-គន្ថទីបនា

ពុទ្ធឃោសាចរិយ គន្ថេសុ បន វិសុទ្ធិមគ្គោ, សង្ឃបាលេន នាម សង្ឃថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ ទីឃនិកាយស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ ទាឋា នាមេន សង្ឃថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ មជ្ឈិមនិកាយស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ ពុទ្ធមិត្តនាមេន ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ សំយុត្តនិកាយស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ ជោតិបាលេន នាម ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ អង្គុត្តរនិកាយស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ ភទ្ទន្តា នាម ថេរេន សហអាជីវកេន ឧបាសកេន ច អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ សមន្តបាសាទិកា នាម អដ្ឋកថា គន្ថោ ពុទ្ធសិរិ នាមេន ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ សត្តន្នំ អភិធម្ម-គន្ថានំ អដ្ឋកថា គន្ថោ ចុល្លពុទ្ធឃោសេន ភិក្ខុនា អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ ធម្មបទស្សអដ្ឋកថា គន្ថោ កុមារកស្សបនាមេន ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ ជាតកស្សអដ្ឋកថា គន្ថោ អត្ថទស្សី, ពុទ្ធមិត្ត, ពុទ្ធបិយទេវ សង្ខាតេហិ តីហិ ថេរេហិ អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ ខុទ្ទកបាឋស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ, សុត្តនិបាតស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ អត្តនោ មតិយា ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។ អបទានស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ បញ្ច និកាយ វិញ្ញូហិ បញ្ចហិ ថេរេហិ អាយាចិតេន ពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតោ។

ពុទ្ធឃោសាចរិយ-គន្ថទីបនា និដ្ឋិតា។

ខ. ពុទ្ធទត្តាចរិយ-គន្ថទីបនា

ពុទ្ធត្តាចរិយ គន្ថេសុ បន វិនយ-វិនិច្ឆយគន្ថោ អត្តនោ សិស្សេន ពុទ្ធសីហេន នាម ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធត្តាចរិយា កតោ។ ឧត្តរ-វិនិច្ឆយគន្ថោ សង្ឃបាលេន នាមេន ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធទត្តាចរិយេន កតោ។ អភិធម្មាវតារោ នាម គន្ថោ អត្តនោ សិស្សេន សុមតិ ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធទត្តាចរិយេន កតោ។ ពុទ្ធវំសស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ តេនេវ ពុទ្ធសីហនាម ថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធទត្តាចរិយេន កតោ។

ពុទ្ធទត្តាចរិយ-គន្ថទីបនា និដ្ឋិតា។

អភិធម្មកថាយ មូលដីកា នាម ដីកា គន្ថោ ពុទ្ធមិត្តា នាម ថេរេន អាយាចិតេន អានន្ទាចរិយេន កតោ។

គ. ធម្មបាលាចរិយេន-គន្ថទីបនា

នេត្តិបករណស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ ធម្មរក្ខិត នាម ថេរេន អាយាចិតេន ធម្មបាលាចរិយេន កតោ។ ឥតិវុត្តកអដ្ឋកថា គន្ថោ, ឧទានអដ្ឋកថា គន្ថោ, ចរិយាបិដកអដ្ឋកថា គន្ថោ, ថេរកថាអដ្ឋកថា គន្ថោ, ថេរិកថាអដ្ឋកថា គន្ថោ, វិមានវត្ថុអដ្ឋកថា គន្ថោ, បេតវត្ថុអដ្ឋកថា គន្ថោ, ឥមេ សត្ត គន្ថា អត្តនោ មតិយា ធម្មបាលាចរិយេន កតោ។ វិសុទ្ធិមគ្គដីកា គន្ថោ ទាឋា នាមេន នាម ថេរេន អាយាចិតេន ធម្មបាលាចរិយេន កតោ, ទីឃនិកាយ-អដ្ឋកថាទីនំ ចតុន្នំ អដ្ឋកថានំ ដីកា គន្ថោ, អភិធម្មដ្ឋកថាយ អនុដីកា គន្ថោ, នេត្តិបករណដ្ឋកថាយ ដីកា គន្ថោ, ពុទ្ធវំសដ្ឋកថាយ ដីកា គន្ថោ, ជាតកដ្ឋកថាយ ដីកា គន្ថោ ចេតិ ឥមេ បញ្ច គន្ថា អត្តនោ មតិយា ធម្មបាលាចរិយេន កតោ។

ធម្មបាលាចរិយ-គន្ថទីបនា និដ្ឋិតា។

និរុត្តិមញ្ជូសា នាម ចុល្លនិរុត្តិដីកា គន្ថោ, មហានិរុត្តិសង្ខេបោ នាម គន្ថោ ច អត្តនោ មតិយា បុព្ពាចរិយេហិ វិសុ កតោ។

បញ្ច វិនយបករណានំ វិនយគណ្ឋិ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា មហាវជិរពុទ្ធាចរិយេន កតោ។ ន្យាសសង្ខាតោ មុខមត្តទីបនី នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា វិមលពុទ្ធិ អាចរិយេន កតោ។ អត្ថព្យក្ខ្យានោ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា ចុល្លវជិរពុទ្ធាចរិយេន កតោ។ រូបសិទ្ធិ តស្ស ច គន្ថស្ស ដីកា គន្ថោ សព្ព បញ្ច សុត្តញ្ច អត្តនោ មតិយា ទីបង្ករាចរិយេន កតោ។ សច្ចសង្ខេបោ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា ចុល្លធម្មបាលាចរិយេន កតោ។ មោហច្ឆេទនី គន្ថោ, វិមតិច្ឆេទនី គន្ថោ, ទស ពុទ្ធវំសោ, អនាគតវំសោ ច។ អត្តនោ មតិយា កស្សបាចរិយេន កតោ។ បដិសម្ភិទាមគ្គស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ មហានាមេន ឧបាសកេន អាយាចិតេន មហានាមាចរិយេន កតោ។ ទីបវំសោ, ថូបវំសោ, ពោធិវំសោ, ចុល្លវំសោ, បោរាណវំសោ, មហាវំសោ ចាតិ ឥមេ ឆ គន្ថា អត្តនោ មតិយា មហានាមាចរិយេហិ វិសុំ កតា។ នវោ មហាវំសគន្ថោ អត្តនោ មតិយា ចុល្លមហានាមាចរិយេន កតោ។ សទ្ធម្មបជ្ជោតិកា នាម មហានិទ្ទេសស្ស អដ្ឋកថា គន្ថោ ទេវេន ថេរេន អាយាចិតេន ឧបសេនាចរិយេន កតោ។ មោគ្គលានព្យាករណគន្ថេ អត្តនោ មតិយា មោគ្គលានាចរិយេន កតោ។ សុពោធាលង្ការ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា សង្ឃរក្ខិតាចរិយេន កតោ។ វុត្តោទយ គន្ថោ អត្តនោ មតិយា វុត្តោទយការាចរិយេន កតោ។ ខុទ្ទសិក្ខា នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា ធម្មសិរាចរិយេន កតោ។ បោរាណខុទ្ទសិក្ខា ដីកា ច មូលសិក្ខា ចាតិ, ឥមេ ទ្វេ គន្ថេ អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរេហិ ទ្វិហាចរិយេហិ វិសុ កតា។

បរមត្ថវិនិច្ឆយំ នាម គន្ថោ សង្ឃរក្ខិតេន ថេរេន អាយាចិតេន អនុរុទ្ធាចរិយេន កតោ។ នាមរូប-បរិច្ឆេទោ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា អនុរុទ្ធាចរិយេន កតោ។ អភិធម្មត្ថសង្គហំ នាម គន្ថោ នម្ម នាមេន ឧបាសកេន អាយាចិតេន អនុរុទ្ធាចរិយេន កតោ។ ខេមោ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា ខេមាចរិយេន កតោ។ សារត្ថទីបនី នាម វិនយដ្ឋកថាយ ដីកា គន្ថោ, វិនយសង្គហំ, វិនយសង្គហស្ស ដីកា គន្ថោ, អង្គុត្តរដ្ឋកថាយ នវោ ដីកា គន្ថោតិ ឥមេ ចត្តារោ គន្ថា បរក្កមពាហុ នាមេន លង្កាទីបិស្សរេន រញ្ញា អាយាចិតេន សារិបុត្តាចរិយេន កតោ។ សកដសទ្ទសត្ថស្ស បញ្ជិកាយ ដីកា គន្ថោ អត្តនោ មតិយា សារិបុត្តាចរិយេន កតោ។ កង្ខាវិតរណិយា វិនយត្ថមញ្ជូសា នាម ដីកា គន្ថោ សុមេធា នាមថេរេន អាយាចិតេន ពុទ្ធនាគាចរិយេន កតោ។ អភិធានប្បទីបិកោ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា ចូលមោគ្គលានាចរិយេន កតោ។ សុពោធាលង្ការស្ស មហាសាមិ នាម ដីកា, វុត្តោទយ វិវរណញ្ចាតិ ឥមេ ទ្វេ គន្ថា អត្តនោ មតិយា វាចិស្សរេន កតា។ ខុទ្ទសិក្ខាយ សុមង្គលប្បសាទនិ នាម នវោ ដីកា គន្ថោ សុមង្គលេន អាយាចិតេន នវាចិស្សរេន កតោ។ សម្ពន្ធចិន្តាដីកា ពាលាវតារោ, មោគ្គលានព្យាករណស្ស ដីកា ចាតិ ឥមេ តយោ គន្ថា, សុមង្គល, ពុទ្ធមិត្ត, មហាកស្សប សង្ខាតេហិ តីហិ ថេរេហិ ច, ធម្មកិត្តិ នាម ឧបាសកេន, វានិដ្ឋា ភាតុ ឧបាសកេន ច អាយាចិតេន វាចិស្សរេន កតោ។ នាមរូបបរិច្ឆេទស្ស វិភាគោ, សទ្ទត្ថស្ស បទរូប-វិភាវនំ, ខេមបករណស្ស ដីកា, សីមាលង្ការោ, មូលសិក្ខាយ ដីកា, រូបវិភាគោ, បច្ចយសង្គហោ ចាតិ ឥមេ សត្ត គន្ថា អត្តនោ មតិយា វាចិស្សរេន កតា។ សច្ចសង្ខេបស្ស ដីកា គន្ថោ សារិបុត្ត-នាមេន ថេរេន អាយាចិតេន វាចិស្សរេន កតោ។ អភិធម្មាវតារស្ស ដីកា, អភិធម្មត្ថសង្គហស្ស ដីកា ចាតិ ឥមេ ទ្វេ គន្ថា អត្តនោ មតិយា សុមង្គលាចរិយេន កតា។ សារត្ថសង្គហំ នាម គន្ថោ អត្តនោ មតិយា ពុទ្ធប្បិយេន កតោ ទន្តធាតុវណ្ណនា នាម បករណំ

លង្កាទីបិស្សរស្ស រញ្ញោ សេនាបតិនា អាយាចិតេន ធម្មកិត្តិនាមាចរិយេន កតំ។ ជិនចរិតំ នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា មេធង្ករាចរិយេន កតំ។ ជិនាលង្ការោ, ជិនាលង្ការស្ស ដីកា អត្តនោ មតិយា ពុទ្ធរក្ខិតាចរិយេន កតោ។ អមតធរស្ស នាម អនាគតវំសស្ស អត្តនោ មតិយា អដ្ឋកថា ឧបតិស្សាចរិយេន កតា។ កង្ខាវិតរណីយា លីនត្ថបកាសិនី, និសន្ទេហោ, ធម្មានុសារណី, ញេយ្យា-សន្តតិ, ញេយ្យា-សន្តតិយា ដីកា, សុមតាវតារោ, លោកបញ្ញត្តិ បករណំ, តថាគតុប្បត្តិ បករណំ, នលាដធាតុវណ្ណនា, សីហឡវត្ថុ, ធម្មទីបកោ បដិបត្តិ សង្គហោ, វិសុទ្ធិមគ្គស្ស គណ្ឋិ, អភិធម្មគណ្ឋិ, នេត្តិបករណគណ្ឋិ, វិសុទ្ធិមគ្គចូល-នវដីកា, សោតព្ពមាលិនី, បសាទជននី, ឱកស្សលោកោ, សុពោធាលង្ការស្ស នវ ដីកា ចេតិ, ឥមេ វីសតិ គន្ថា អត្តនោ មតិយា វីសតាចរិយេហិ វិសុ វិសុ កតា។

សទ្ទត្ថ ភេទចិន្តា នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា សទ្ធម្មសិរិនាមាចរិយេន កតំ។ សុមន-កូដវណ្ណនំ នាម បករណំ, រាហុលា នាម ថេរេន អាយាចិតេន វាចិស្សរេនទេវថេរេន កតំ។ សោតត្ថ កី មហានិទានំ នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា ចុល្លពុទ្ធឃោសាចរិយេន កតំ។ មធុរសង្គាហនិ នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា រដ្ឋបាលាចរិយេន កតំ។ លិង្គត្ថវិវរណំ នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា សុភូតចន្ទាចរិយេន កតំ។ សទ្ទនីតិបករណំ អត្តនោ មតិយា អគ្គវំសាចរិយេន កតំ។ ន្យាសបករណស្ស មហាដីកា នាម ដីកា អត្តនោ មតិយា វជិរពុទ្ធាចរិយេន កតា។ មុខមត្តសារោ អត្តនោ មតិយា គុណសាគរាចរិយេន កតោ។ មុខមត្តសារស្ស ដីកា សុតសម្បន្ន នាមេន ធម្មរាជិនោ គុរុនា សង្ឃថេរេន អាយាចិតេន គុណសាគរាចរិយេន កតា។ សទ្ទត្ថភេទចិន្តាយ មហាដីកា អត្តនោ មតិយា អភយាចរិយេន កតា។ លិង្គត្ថវិវរណប្បកាសកំ នាម បករណំ

អត្តនោ មតិយា ញាណសាគរាចរិយេន កតំ។ គុឡ្ហត្ថស្ស ដីកា ពាលប្បពោធនញ្ច ទុវិធំ បករណំ អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរាចរិយេន កតំ។ សទ្ទត្ថភេទចិន្តាយ មជ្ឈិមដីកា អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរាចរិយេន កតា។ ពាលាវតារស្ស ដីកា, លិង្គត្ថវិវរណា ដីកា ច អត្តនោ មតិយា ឧត្តមាចរិយេន កតា។ សទ្ទត្ថភេទចិន្តាយ នវដីកា អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរាចរិយេន កតា។ អភិធានប្បទីបិកាយ ដីកា ទណ្ឌីបករណស្ស មគធ-ភូតា ដីកា ចាតិ ទុវិធា ដីកាយោ អត្តនោ មតិ, សីហសូរ នាម រញ្ញោ ឯកេន អមច្ចេន កតា។ កោលទ្ធជនស្សដីកា បាសាទិកេន នាម ថេរេន អាយាចិតេន តេនេវ មហាមច្ចេន កតា។ ការិកំ នាម បករណំ ញាណគម្ភីរនាមេន ភិក្ខុនា អាយាចិតេន ធម្មសេនាបតាចរិយេន កតំ។ ឯតិមាសមិទីបនី [វា ឯតិមាសមិទីបិកា] នាម បករណំ មនោហារញ្ច អត្តនោ មតិយា តេនេវ ធម្មសេនាបតាចរិយេន កតំ។ ការិកាយ ដីកា អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរាចរិយេន កតា។ ឯតិមាសមិទីបិកាយ ដីកា អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរាចរិយេន កតា។

សទ្ទពិន្ទុបករណំ អត្តនោ មតិយា ធម្មរាជស្ស គុរុនា អញ្ញតរាចរិយេន កតំ។ សទ្ទវុត្តិប្បកាសកំ នាម បករណំ អញ្ញតរេន ភិក្ខុនា អាយាចិតេន សទ្ធម្មគុរុ នាមាចរិយេន កតំ។ សទ្ទវុត្តិប្បកាសកស្ស ដីកា អត្តនោ មតិយា សារិបុត្តាចរិយេន កតា។

កច្ចាយន សារោ ច កច្ចាយនសារស្ស ដីកា ចាតិ ទុវិធំ បករណំ អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរាចរិយេន កតំ។ លោកទីបកសារំ នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា នវេនមេធង្ករាចរិយេន កតំ។ លោកុប្បត្តិបករណំ អត្តនោ មតិយា អគ្គបណ្ឌិតាចរិយេន កតំ។ ជង្ឃទាសកស្ស ដីកា ភូតា មគធដីកា អត្តនោ មតិយា ចីវរាចរិយេន កតា។ មាតិកត្ថទីបនី, អភិធម្មត្ថសង្គហវណ្ណនា, សីមាលង្ការស្សដីកា, គណ្ឋិសារោ, បដ្ឋានគណនានយោ ចាតិ ឥមេ បញ្ច បករណានិ អត្តនោ មតិយា សទ្ធម្មជោតិបាលាចរិយេន កតានិ។ សង្ខេបវណ្ណនា បរក្កមពាហុ-នាមេន ជម្ពុទីបិស្សរេន រញ្ញោ អាយាចិតេ តេនេវ សទ្ធម្មជោតិបាលាចរិយេន កតា។ កច្ចាយនស្ស សុត្តនិទ្ទេសោ អត្តនោ សិស្សេន ធម្មចារិនា ថេរេន អាយាចិតេន សទ្ធម្មជោតិបាលាចរិយេន កតោ។ វិនយសមុដ្ឋានទីបនី នាម បករណំ, អត្តនោ គុរុនា សង្ឃថេរេន អាយាចិតេន សទ្ធម្ម-ជោតិបាលាចរិយេន កតំ។

សត្តបករណានិ បន តេន បុក្កាមនគរេ កតានិ។ សង្ខេបវណ្ណនាវ លង្កាទីបេ កតា។ អភិធម្ម-បន្នរសដ្ឋានវណ្ណានំ នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា នវេន-វិមលពុទ្ធាចរិយេន កតា។ សទ្ទសារត្ថជាលិនី នាម បករណំ អត្តនោ មតិយា នវេន-វិមលពុទ្ធាចរិយេន កតំ។ សទ្ទសារត្ថ-ជាលិនិយា ដីកា, បំយនគរេ រញ្ញោ គុរុនា សង្ឃរាជេន អាយាចិតេន តេនេវ នវេន វិមលពុទ្ធាចរិយេន កតា។ វុត្តោទយស្ស ដីកា, អភិធម្មសង្គហស្ស ដីកាយ បរមត្ថមញ្ជូសា នាម អនុដីកា, ទសគណ្ឋិវណ្ណនំ នាម បករណំ, មគធភូតវិទគ្ធមុខមណ្ឌនិយាដីកា ចាតិ ឥមានិ ចត្តារិ បករណានិ អត្តនោ មតិយា តេនេវ នវេន វិមលពុទ្ធាចរិយេន កតានិ។

បញ្ចបករណដីកាយ នវានុដីកា អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរោ ចរិយេន កតា។ អភិធម្មសង្គហស្ស នវដីកា អត្តនោ មតិយា អញ្ញតរាចរិយេន កតា។ អភិធម្មត្ថសង្គហដីកាយ [មណិ] មញ្ជូសា [មណិសារមញ្ជូសា] នាម នវានុដីកា អត្តនោ មតិយា អរិយវំសាចរិយេន កតា។

បេដកោបទេសស្ស ដីកា អត្តនោ មតិយា ឧទុម្ពរនាមាចរិយេន បុក្កាមនគរេ កតា។ ចតុភាណវារស្ស អដ្ឋកថា, មហាសារបកាសិនិ, មហាទីបនី, សារត្ថទីបនី, គតិបករណំ, ហត្ថាសារោ, ភុម្មសង្គហោ, ភុម្មនិទ្ទេសោ, ទសវត្ថុកាយវិរតិដីកា, ចោទនានិរុត្តិ, វិភត្តិកថា, សទ្ធម្មមាលិនិ, បញ្ចគតិវណ្ណនា, ពាលចិត្ត-បពោធនំ, ធម្មចក្កសុត្តស្ស នវដ្ឋកថា, ទន្តធាតុ-បករណស្ស ដីកា ច សទ្ធម្មោបាយនោ ពាលប្បពោធនដីកា ច, ជិនាលង្ការស្ស នវដីកា ច, លិង្គត្ថ-វិវរណំ, លិង្គត្ថ-វិនិច្ឆយោ, បាតិមោក្ខវិវរណំ, បរមត្ថកថាវិវរណំ, សមន្តបាសាទិកវិវរណំ, ចតុភាណវារដ្ឋកថា វិវរណំ, អភិធម្មសង្គហវិវរណំ, សច្ចសង្ខេបវិវរណំ, សទ្ទត្ថភេទចិន្តាវិវរណំ, សទ្ទវុត្តិវិវរណំ, កច្ចាយនសារវិវរណំ, កច្ចាយនវិវរណំ, អភិធម្មសង្គហស្សដីកាវិវរណំ, មហាវេស្សន្តរជាតកស្ស វិវរណំ, សក្កាភិមតំ, មហាវេស្សន្តរជាតកស្ស នវដ្ឋកថា, បឋម-សម្ពោធិ ច លោកនេត្តិ, ពុទ្ធឃោសាចរិយនិទានំ, មិលិន្ទ-បញ្ហោ វណ្ណនា, ចតុរារក្ខា, ចតុរារក្ខាយអដ្ឋកថា, សទ្ទវុត្តិប្បករណស្ស នវដីកា ចាតិ ឥមានិ, តិចត្តាលីស បករណានិ អត្តនោ មតិយា សាសនស្ស ជាតិយា សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា ច លង្កាទីបាទីសុ វិសុំ វិសុំ កតានិ។

សម្ពុទ្ធេ គាថា ច...បេ.... នវហារគុណវណ្ណនា ចាតិ ឥមេ ពុទ្ធបណាមាទិកា គាថាយោ។ អត្តនោ អត្តនោ ពុទ្ធគុណបកាសនត្ថាយ អត្តនោ ច បរេ ច អនន្តបញ្ញាបវត្តនត្ថាយ ច បណ្ឌិតេហិ លង្កាទីបាទីសុ វិសុំ វិសុំ កតា។

[ឥតិ ចុល្ល-គន្ថវំសេ អាយាចកាចរិយទីបកោ នាម ចតុត្ថោ បរិច្ឆេទោ។]

៥. បកិណ្ណក-បរិច្ឆេទោ

នាមំ អារោបនំ ជោត្ថកំ គន្ថការស្ស ច។ លេខំលេខាបនញ្ចេវ, វទាមិ តទនន្តរន្តិ។ តត្ថ ចតុរាសីតិយា ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ បិដក, និកាយង្គ, វគ្គ, និបាតាទិកំ នាមំ, កេនារោបិតំ, កត្ថ អារោបិតំ, កទា អារោបិតំ, កិមត្ថំ អារោបិតន្តិ? តត្រាយំ បិវិសជ្ជនាកេន អារោបិតន្តិ បញ្ចសតខីណាសវេហិ អារោបិតំ។ តេហិ សព្ព ពុទ្ធវចនំ សង្គាយន្តិ, ឥទំ បិដកំ, អយំ និកាយោ, ឥទំ អង្គំ, អយំ វគ្គោ, អយំ និបាតោតិ។ ឯវមាទិកំ នាមំ អារោបេន្តិ។ កត្ថ អារោបិតន្តិ? រាជគហេ វេភារបព្ពតស្ស បាទេ ធម្មមណ្ឌប្បេ អារោបិតំ។ កទា អារោបិតន្តិ? ភគវតោ បរិនិព្ពុតេ បឋមសង្គាយនកាលេ អារោបិតំ។ កិមត្ថំ អារោបិតន្តិ? ធម្មក្ខន្ធានំ វោហារសុខត្ថាយ សុខធារណត្ថាយ ច អារោបិតំ។ សង្គីតិកាលេ បញ្ចសតា ខីណាសវា តេសញ្ច ធម្មក្ខន្ធានំ នាម វគ្គនិបាតតោ។ ឥមស្ស ធម្មក្ខន្ធស្ស អយំ នាមោ ហោតុ, ឥមស្ស ច បករណស្ស អយំ នាមោតិ, អព្រវុំ សព្ពំ នាមាទិកំ កិច្ចំ អកំសុ។ តេ ខីណាសវា, យទិ នាមាទិកំ កិច្ចំ អកតំ ន សុបាកតំ តស្មា វោហារសុខត្ថាយនាមាទិកំ កិច្ចំ កតំ អនាគតេ បនត្ថាយ នាមាទិកំ បវត្តិតំ អសញ្ញាតនាមោ ន សុដ្ឋុ បាកតោ សព្ពសោ ភវេតិ។ ធម្មក្ខន្ធានំ នាម ទីបនា និដ្ឋិតា។

ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ កេន ជោត្ថកេ អារោបិតានិ, កទា អារោបិតានិ, កិមត្ថំ អារោបិតានីតិ។ តត្រាយំ វិសជ្ជនា កេនារោបិតានិតិ? ខីណាសវមហានាគេហិ អារោបិតានិ។ កត្ថ អារោបិតានីតិ? លង្កាទីបេ អារោបិតានិ។ កទា អារោបិតានីតិ? សទ្ធាតិស្សស្សរាជិនោ បុត្តស្ស វដ្ដគាមនិ រាជស្ស កាលេ អារោបិតានិ។ កិមត្ថំ អារោបិតានីតិ? ធម្មក្ខន្ធានំ អវិធំសនត្ថាយ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា ច អារោបិតានិ។

ធរមានោ ហិ ភគវា, អម្ហាកំ សុគតោជិរោ;
និកាយេ បញ្ចទេសេតិ, យាវ និព្ពានគមនា។

សព្ពេបិ តេ ភិក្ខុ អាទិ, មនសា វចសាហារោ;
សព្ពេ ច វាចុគ្គតា ហោន្តិ, មហាបញ្ញាសតិវរា។

និព្ពុតេ លោកនាថម្ហិ, តតោ វស្សសតំ ភវេ;
អរិយានរិយា ចាបិ ច, សព្ពេ វាចុគ្គតា ធុវំ។

តតោ បរំ អដ្ឋវស្សំ, ទ្វិសតំវស្ស គណនំ;
សព្ពេ បុថុជ្ជនា ចេវ, អរិយា ច សព្ពេបិតេ។

មនសាវចសាយេវ, វាចុគ្គតាវ សព្ពទា;
ទុដ្ឋគាមណិរញ្ញោ ច, កាលេ វាចុគ្គតា ធុវំ។

អរិយានរិយាបិ ច, និកាយេ ធារណាសទា;
តតោ បរម្ហិ រាជា ច, តតោ ចុតោ ច តុសិតេ។

ឧប្បជ្ជិ ទេវ លោកេ សោ, ទេវេហិ បរិវារិតោ;
សទ្ធា តិស្សោតិ នាមេន, តស្ស កនិដ្ឋកោ ហិតោ។
តតោ លទ្ធរជ្ជោ ហោតិ, ពុទ្ធសាសនបាលកោ។

តទា កាលេ ភិក្ខូ អាសុំ, សព្ពេ វាចុគ្គតា សទា;
និកាយេ បញ្ចវេធេវ, យាវ រញ្ញោ ច ធារណា;
តតោ ចុតោ សោ រាជា ច, តុស្សិតេ ឧបបជ្ជតិ;
ទេវលោកេដ្ឋិតោ សន្តោ, តទា វាចុគ្គតា តតោ។

តស្ស បុត្តាបិ អហេសុំ, អនេកា វរជ្ជំ គតា;
អនុក្កមេន ចុតតេ, ទេវលោកំ គតា ធុវំ;
តទាបិតេ សព្ពេ ភិក្ខូ, វាចុគ្គតាវ សព្ពទា;

និកាយេ បញ្ចវិធេវ, ធារណាវសតិមតា។

តតោ បរំ បោត្ថកេសុ, និកាយា បញ្ច ឋិន្នីតា;
តទា អដ្ឋកថា ដីកា, សព្ពេ គន្ថា បោត្ថកេ គតា;
សព្ពេ បោត្ថេសុ យេ គន្ថា, បាឡិ អដ្ឋកថា ដីកា;
សំដ្ឋិតាសំ ឋិតា ហោន្តិ, សព្ពេបិ នោ ន សន្តិតេ។

តទា តេ បោត្ថកេយេវ, និកាយា ឋិបិតា ខិលា;
តទា អដ្ឋកថាទីនិ, ភវន្តីតិ វទន្តិ ច។

បរិហារោ បណ្ឌិតេហិ វត្តព្ពោវ;
លង្កាទីបស្ស រញ្ញោវ, សទ្ធា តិស្សស្ស រាជិនោ។
បុត្តកោ លង្កាទីបស្ស, ភស្សរោ ធម្មិកោ វរោ;
តទា ខីណាសវា សព្ពេ, ឱលោកេន្តិ អនគតេ។

ខីណាសវា បស្សន្តិ តេ, ទុបញ្ញេវ បុថុជ្ជនេ;
សព្ពេបិ តេ ភិក្ខូ អាសុំ, ពហុំតរា បុថុជ្ជនា;
ន សក្ខិស្សន្តិ តេ បញ្ច, និកាយេ វាចុគ្គតំ ឥតិ;
បោត្ថកេសុ សព្ពេ បញ្ច, អារោបេន្តិ ខីណាសវា។

សទ្ធម្មដ្ឋិតិ ចិរត្ថាយ, ជនានំ បុញ្ញត្ថាយ ច;
តតោ បដ្ឋាយតេ សព្ពេ, និកាយា ហោន្តិ បោត្ថកេ;
អដ្ឋកថា ដីកា សព្ពេ, តេ ហោន្តិ បោត្ថកេដ្ឋិតា។

តតោ បដ្ឋាយតេ សព្ពេ, ភិក្ខុ អាទិ មហាគណា;
បោត្ថកេសុ ឋិតេយេវ, សព្ពេ បស្សន្តិ សព្ពទា។

[បោត្ថកេ អារោបន ទីបកា និដ្ឋិតា។]

យោ កោចិ បណ្ឌិតោ ធីរោ, អដ្ឋកថាទិកំ គន្ថំ ករោតិ វា ការាបេតិ វា, តស្ស អនន្តកោ ហោតិ បុញ្ញសំចយោ, អនន្តកោ ហោតិ បុញ្ញានិសំសោ។ ចតុរាសីតិ ចេតិយសហស្ស ករណសទិសោ, ចតុរាសីតិ ពុទ្ធរូបសហស្ស ករណសទិសោ, ចតុរាសីតិ ពោធិរុក្ខសហស្សរោបនសទិសោ, ចតុរាសីតិ វិហារសហស្ស ករណសទិសោ, យោ ច ពុទ្ធវចនមញ្ជូសំ ករោតិ វា ការាបេតិ វា, យោ ច ពុទ្ធវចនំ មណ្ឌនំ ករោតិ វា ការាបេតិ វា, យោ ច ពុទ្ធវចនំ លេខំ ករោតិ វា ការាបេតិ វា, យោ ច បោត្ថកំ វា, យោ ច បោត្ថកមូលំ វា, ទេតិ វា ទាបេតិ វា, យោ ច តេលំ វា ចុណ្ណំ វា, ធញ្ញំ វា បោត្ថកភញ្ជនត្ថាយ យំ កិញ្ចិ និត្ថុំ វា បោត្ថកឆិទ្ទេ អាវុនត្ថាយ, យំ កិញ្ចិ សុត្តំ វា កដ្ឋផលកទ្វយំ វា បោត្ថកំ បុងនត្ថាយ យំ កិញ្ចិ វត្ថុំ វា, បោត្ថក-ពន្ធនត្ថាយ, យំ កិញ្ចិ យោត្តំ វា បោត្ថកលាបបូជនត្ថាយ យំ កិញ្ចិ ថវិកំ ទេតិ វា ទាបេតិ វា។

យោ ច ហរិតាលេន វា មនោសិលាយ វា, សុវណ្ណេន វា រជតេន វា បោត្ថកមណ្ឌនំ វា កដ្ឋផលកមណ្ឌនំ វា ករោតិ វា ការាបេតិ វា, តស្ស អនន្តកោ ហោតិ បុញ្ញសំចយោ, អនន្តកោ ហោតិ បុញ្ញានិសំសោ។ ចតុរាសីតិ ចេតិយសហស្ស ករណសទិសោ, ចតុរាសីតិ វិហារសហស្ស ករណសទិសោ។

ភវេ និព្ពត្តមានោ សោ, សីលគុណមុបាគតា;
មហា តេជោ សទា ហោតិ, សីហនាទោ វិសារទោ។

អាយុវណ្ណពលុប្បេតោ, ធម្មកាមោ ភវេ សទ្ធា;
ទេវមនុស្សលោកេសុ, មហេសក្ខោ អនាមយោ។

ភវេ និព្ពត្តមានោ សោ, បញ្ញវា សុសមាហិតោ;
អធិបច្ច បរិវារោ, សព្ពសុខាធិ គច្ឆតិ។

សទ្ទោហីរិមា វទញ្ញូ, សំវិគ្គ មានសោ ភវេ;
អង្គបច្ចង្គ សម្បន្នោ, អារោហ បរិណាហវា។

សព្ពេ សត្តាបិ យោ លោកេ, សព្ពត្ថ បូជិតាភវេ;
ទេវមនុស្ស សញ្ចរោ, មិត្តសហាយ បាលិតោ។

ទេវមនុស្ស សម្បត្តឹ, អនុភោតិ បុនប្បុនំ;
អរហត្ត ផលំ បត្តោ, និព្ពានំ បាបុណិស្សតិ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ, អភិញ្ញា ឆព្ពិធេ វរេ;
វិមោក្ខេ អដ្ឋកេ សេដ្ឋេ, គមិស្សតិ អនាគតេ។

តស្មាហិ បណ្ឌិតោ បោសោ, សំបស្សំ ហិត មត្តនោ;
ការេយ្យ សាម គន្ថេ ច, អញ្ញេ ចាបិ ការាបយេ។

បោត្ថកេ ច បិតេ គន្ថេ, បាឡិ អដ្ឋកថាទិកេ;
ធម្មមញ្ជូសា គន្ថេ ច, លេខំ ករេ ការាបយេ។

បោត្ថកំ បោត្ថកមូលញ្ច, តេសំ ចុល្លចូសម្បិ ច;
បិលោតិកាទិកំ សុត្តំ, កដ្ឋផលទ្វយម្បិ ច។

ធម្មពន្ធនត្ថាយ ច, យំ កិញ្ចិ មហគ្ឃំ វត្ថុំ;
ធម្មពន្ធនយោគ្គញ្ច, យំ កិញ្ចិ ចវិកម្បិ ច។

ទទេយ្យ ធម្មខេត្តម្ហិ, វិប្បសន្នេន ចេតសា;
អញ្ញោ ចាបិ ទជ្ជាបេយ្យ, មិត្តសហាយពន្ធវេតិ។

គន្ថាករលេខលេខាបនានិសំស ទីបនា និដ្ឋិតា។

[ឥតិ ចូលគន្ថវំសេ បកិណ្ណកទីបកោ នាម បញ្ចមោ បរិច្ឆេទោ។]

សោហំ ហំសារដ្ឋ ជាតោ, នន្ទបញ្ញោតិ វិស្សុតោ
សទ្ធា សីល វីរប្បេតោ, ធម្មវសំ គវេសនោ។

សោហំ តតោ គន្ត្វា ចិមំ, ជិន នវំ យំ បូរំ;
សព្ព ធម្មំ វិចិនន្តោ, វីសតិ វស្សមាគតោ។

សព្ព ធម្មំ វិស្សេជ្ជេន្តោ, កិកាវេ នេវ ភិក្ខុនោ;
ឆ វស្សានំ គណំ ភិត្វា, កាមានំ អភិមទ្ទនំ។

សន្តិ សភា ច និព្ពានំ, គវេសិញ្ច បុនប្បុនំ;
វសន្តោហំ, វនារម្មំ, បិដកត្ថយ សង្គហំ;
គន្ថវំសំ ឥមំ ខុទ្ទំ, អរិយសង្ឃទាសកន្តិ។

ឥតិ បាមោជ្ជត្ថាយ អរញ្ញវាសិនា, នន្ទបញ្ញាចរិយេន កតោ ចូឡគន្ថវំសោ និដ្ឋិតោ។

ធម្មវង្សកនាមេន វិសុតោ ថេរោ, យំ បករណំ លិក្ខិតំ តំ បរិបុណ្ណំ តេន បុញ្ញេន តំ បិដកំ បរិសិប្បំ បរិនិដ្ឋិតំ។

មមេវ សិស្សសមូហានញ្ច បរិសិប្បំ បរិនិដ្ឋិតំ។ តវេ សិស្សានូ សិស្សានិ ច, បរិសិប្បំ បរិនិដ្ឋិតំ។

ចូឡគន្ធវំសោ និដ្ឋិតោ។